

Vrijeme

Bosnian Beginners - Intermediate Level

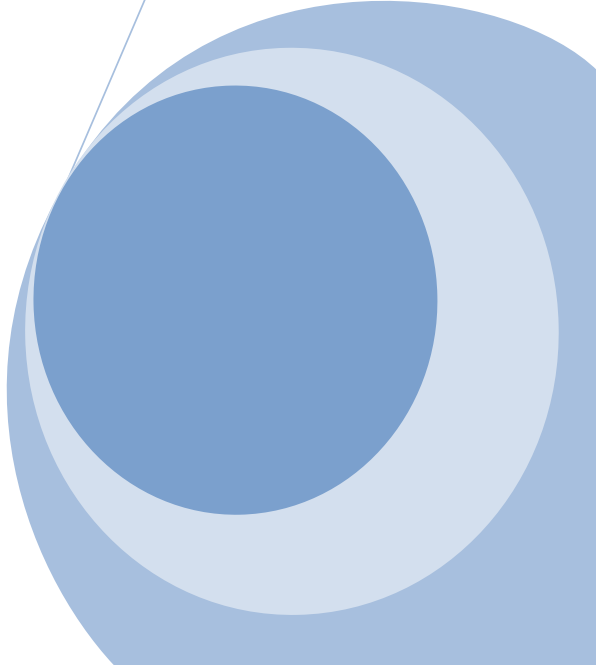
Topic: The weather forecast for Bosnia, cardinal and ordinal numbers 20-1000; seasons, weekdays, parts of the day, time, months and seasons. Grammar points: imperative mood, descriptive adjectives and number declension.

Objectives: Learning names and locations of Bosnian towns mentioned in the forecast; weather expressions; usage of imperative mood and the adjectives of the neuter gender in the 3rd person singular; learning and using numbers, telling the date and time; speaking and writing practice.

Links: Geography, Meteorology and English

Resources: Bosnian map, photocopy, pen

Time: 3 hours

Subota, 16.04. 2011

Vrijeme danas

Dobro jutro, dragi gledaoci. Danas se u Bosni i Hercegovini očekuje sunčano vrijeme sa mjestimičnim pljuskovima. Vjetar umjeren do pojačan, južnog i jugozapadnog smjera. Najviša dnevna temperatura od 14 do 23 stupnja Celzijusa.

Sunce je izašlo u šest sati i sedam minuta.

Prije podne u našoj zemlji je bilo sunčano vrijeme uz malu oblačnost. Prema mjerenjima u 10 sati temperatura zraka imala je sljedeće vrijednosti: Bjelašnica 6 stupnjeva, Bugojno i Sokolac 8, Neum, Livno, Sanski Most, Prijedor i Srebrenica 10, Mostar, Derventa, Bijeljina i Neum 11, Zenica, Jajce, Doboj i Bileća 12, Banja Luka, Ivan Sedlo i Zvornik 13, Han Pijesak 14, Sarajevo, Gradačac i Trebinje 15, Mrkonjić Grad 16, Tuzla 17, Bihać 19 stupnjeva. U Sarajevu, u toku popodneva očekuje se i do 23 stupnja. Poslije podne očekuje se prolazno naoblačenje sa mjestimičnim pljuskovima. Kiša će donijeti i zahlađenje u planinskim krajevima.

Sunce će zaći u osamnaest časova i pedeset i šest minuta.

Izađite vani i uživajte u svježem proljetnjem danu! Obucite jaknu i ponesite kišobran za svaki slučaj!

Odgovorite na pitanja:

1. Koji je datum?
2. Kakvo se vrijeme očekuje?
3. Kolika će biti najviša dnevna temperatura?
4. Kada je sunce izašlo?
5. Kakvo je vrijeme bilo prije podne?
6. Kolika je bila temperatura u Zvorniku u 10 sati prije podne?
7. Kakvo se vrijeme očekuje u Sarajevu?
8. Kada će sunce zaći?

Zapovjedni način -The Imperative

Izađite! Uživajte! Obucite!

The imperative has the 2nd person singular and the 1st and the 2nd person plural. It is formed by adding the imperative endings to the present tense base.

The present tense base is formed by dropping the final vowel from the third person plural of the present tense.

Singular	Plural	Singular	Plural
1. /	1. Uživajmo!	1. /	1. Radimo!
2. Uživaj!	2. Uživajte!	2. Radi!	2. Radite!
3. /	3. /	3. /	3. /

There are two types of endings. Type 1: all the verbs that have endings : -am, jem, -jim in the 1st person singular of the present tense, or class IV and V verbs whose plural ends in the 3rd person in -ju or -je.

Type 2 endings: all the verbs that end in -u or -e in the 3rd person.

Example: uživa-ju or rad-e

	2p.singular	1p.plural	2p.plural
I	-j	-jmo	-jte
II	-i	-imo	-ite

T	Infinitive	Prezent	2p.singular	1p.plural	2p.plural
I	pevati, dati, gledati, piti, stajati	pevam dam gledam pijem stojim	peva-j da-j gleda-j pi-j sto-j	peva-jmo da-jmo gleda-jmo pi-jmo sto-jmo	peva-jte da-jte gleda-jte pi-jte sto-jte
II	raditi voleti jesti pisati	radim volim jedem pišem	rad-i vol-i jed-i piš-i	rad-imo vol-imo jed-imo piš-imo	rad-ite vol-ite jed-ite piš-ite

• **Zabrana – Prohibition (Don't!)**

•	1. /	1. Nemojmo!	} +da+present tense Or + bare infinitive	} da piješ,-emo, -ete also pije, piju piti
	2. Nemoj!	2. Nemojte!		
	3. /	3. /		

Nemoj piti više! Or Nemoj da piješ više!

- **Command can be expressed also for for the 3rd person in singular and plural with NEKA + present**

Neka jede! Neka jedu! Neka pije! Neka piju!

- **Command can be also expressed with conjunction da + the present tense or with bare infinitive with verbs hteti, dati: HOĆU, PUSTI or DAJ (meanings I want to and let me/us)**

da vidim	videti
da čujem	čuti
da uradim	uraditi

Daj mi da vidim!	or	Daj mi vidjet/i!
Pustite me da prođem!	or	Pustite me proć/i!
Hoćemo da kažemo!	or	Hoćemo kazat/i!

Vježbe:

I Stavite glagol u odgovarajući oblik.

1. _____ jaknu. Vani je hladno da se smrzneš. (poneti)
2. _____ veš vani, padaće (padat/i će) kiša poslije podne. (ne/ iznositi)
3. _____ mi čašu vode, molim te. (dati)
4. Djeco, _____ brzo u kuću! Sprema se oluja. (ući)
5. _____ mi _____ savjete! To ne volim. (ne/ davati)
6. _____ snjeg ispred ulaza, inače ne možemo izaći iz zgrade. (očistiti)
7. Vrijeme je za spavanje (spavati), Danko. _____ televizor i _____ na spavanje (spavati). (isključiti/ ići)
8. _____ da _____ tu novu pjesmu. _____ radio uključen. (dati/ čuti /ostaviti)

Pridjevi - Adjectives

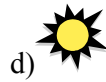
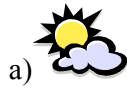

- **Adjectives that describe weather are in the third person singular of a neuter gender . The neuter indefinite adjectives end in –o (dobro, lijepo, hladno) and in –e when they end in one of the soft consonants –š, –ć, –č, –ž, –đ, lj, –nj, –j (loše)**

Vjetrovit, a, o   kišan, na, no   sunčan, a, o

II Spojite riječi koje opisuju vrijeme sa slikama.

vjetrovito   kišovito   maglovito   sunčano   oblačno   snjegovito

III Povežite riječi i slike koje opisuju vrijeme iz vježbe II sa sljedećim situacijama:

1. Vani je vrlo toplo. Hajdemo na plažu!
2. Veoma je hladno danas. Na planinama je temperatura i do -15°C . Dobro se obuci.
3. Uzmi kiošbran! Izgleda da će danas padati kiša.
4. Uh, kako puše! Pazi, vjetar će ti odnijeti šešir!
5. Nemoj voziti danas! Ne vidi se ni prst pred okom.
6. Izgleda da će padati kiša. Nebo je tmurno. Sunce se ne vidi od oblaka.

IV Spojite riječi i izraze koji opisuju kakvo je vrijeme iz kolona A i B:

A
veoma toplo
zima mi je
pretežno toplo
temperatura ispod nule
kiša sa gromovima i munjama
moguca kiša
bez oblaka
slabo vidljivo
vjetar jako puše

B
ledeno
vruće
olujno
hladno
sunčano
maglovito
oblačno
vedro
vjetrovito

} je

Godišnja doba -Seasons

V Povežite sljedeće riječi sa godišnjim dobima:

proljeće

zima

ljetno

jesen

1. snijeg, magla, led
2. sunčani dani, povremeni pljuskovi, umjereno toplo
3. vjetrovito, prohladno, oblačno, vlažno
4. visoke temperature, vedro nebo, iznenadni pljuskovi sa grmljavinom

Glavni brojevi -Cardinal numbers from

20-
1000

- 20 dvadeset
- 22 dvadeset dva
- 23 dvadeset tri
- 24 dvadeset četiri
- 25 dvadeset pet
- 26 dvadeset šest
- 27 dvadeset sedam
- 28 dvadeset osam
- 29 dvadeset devet
- 30 trideset
- 40 četrdeset
- 50 pedeset
- 60 šezdeset
- 70 sedamdeset
- 80 osamdeset

90 devedeset
100 sto/ stotina
1000 tisuća/hiljada

Reminder:

Cardinal numbers behave as nouns. Numbers 2-4 have declensions, but they are rarely used. Numbers from 5 onwards are not declined.

- **Nouns following any compound cardinal number that ends in one require singular.**

„Tisuću i jedna noć“ je poznata istočnjačka zbirka bajki.

- **Nouns following any compound cardinal number that ends in 2, 3, 4 (dva, tri, četiri) require the genitive singular for masculine and neuter nouns and nominative plural for feminine nouns.**

Ja ti imam 72 (sedamdeset i dva) ljeta.
Agencija poseduje 34 (trideset i četiri) stana.
U mojoj ulici je 44 (četrdeset i četiri) kuće.
Sada je tri sata.

- **Nouns from 5 and above like 20, 30 (dvadeset, trideset) and those whose last elements are 5,6, 7, 8, 9 (pet, šest, sedam, osam, devet) take the genitive plural.**

Tačno je pet sati i dvadeset minuta.

Biblioteka ima devetsto devedeset i devet knjiga.

U deset sati izmerena temperatura u Sarajevu bila je deset stepeni.

100, 1 000, 1 000 000,
1 000 000 000

- Numbers like **stotina, tisuća (hiljada), milijun (milion) and milijarda** are declined, but **tri stotine, šest stotina, dva milijuna, osam milijardi** behave as other numbers taking genitive singular or genitive plural

Na **tisuće ljudi** ostalo je danas bez električne energije.

Zemlja je nastajala **milijunima godina**.

Možeš li mi pozajmiti **osam stotina konvertibilnih maraka**, molim te.

Vrijeme – Time of day

Koliko je sati, molim vas?

Podne je. (noon)

Ponoć je. (midnight)

Tačno/ točno je **četiri sata/ časa**. (genitive singular till number 4)

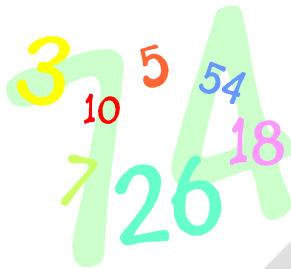
Sada je **pet sati/časova**. (genitiv plural from number 5)

3.15	tri i četvrt	tri i petnaest (minuta)	(pm) petnaest časova i petnaest minuta	
3.25	tri i dvadeset pet (minuta)		(pm) petnaest časova i dvadeset pet minuta	
3.30	tri i po	tri i trideset (minuta)	pola četiri	(pm) petnaest časova i trideset minuta
3.40	tri i četrdeset (minuta)	dvadeset (minuta) do četiri		(pm) petnaest časova i četrdeset minuta

3.45	čtvrt do četiri	petnaest (minuta) do četiri	(pm) petnaest časova i četrdeset i pet minuta
3.50	deset (minuta) do četiri	(pm) petnaest časova i pedeset minuta	

Redni brojevi -Ordinal numbers from 20- 1000

- **Ordinal numbers are adjectives and have all three genders (masculine, feminine and neuter) and they agree with a noun which they qualify in gender, number and case.**

20 dvadeseti,a,o
 21 dvadeset prvi,a,o
 22 dvadeset drugi,a,o
 23 dvadeset treći, a, o
 24 dvadeset četvrti,a,o
 25 dvadeset peti,a,o
 26 dvadeset šesti,a,o
 27 dvadeset sedmi,a,o
 28 dvadeset osmi,a,o
 29 dvadeset deveti,a,o
 30 trideseti,a,o
 40 četrdeseti,a,o
 50 pedeseti, a, o
 60 šezdeseti,a,o
 70 sedamdeseti,a,o
 80 osamdeseti,a, o
 90 devedeseti,a,o
 100 stoti,a,o
 1000 tisući/ hiljaditi

Živa će se popeti do **dvadeset četvrtog podeoka**. (masculine, singular,genitiv)

Nedžad je završio fakultet u **trideset prvoj godini**.
(feminine,singular,locative)

Savo je **na trideset petom mestu** na svetskoj listi tenisera. (neuter, singular, locative)

Bilo mi je teško da se naviknem na život u gradu **prvih godina**. (feminine, plural, genitive)

Datum -Date

- **Date in Bosnian is expressed with ordinal numbers in nominativ or genitiv:**

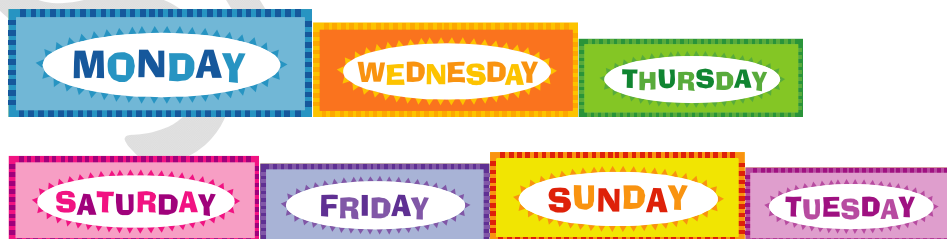
Koji je danas (datum)?

Danas je šesnaesti april (travanj) dvije tisuće jedanaeste godine. (Koji datum – nominativ; jedanaeste godine –feminine, singular, genitiv)
16/04/2011

Dvadeset drugog maja (svibnja) ove godine se vraćam u Mostar. (Kog datuma – genitiv).

Dani u nedjelji - Days of the week

Koji je danas dan? Danas je...

ponedjeljak	Monday
utorak	Tuesday
srijeda	Wednesday
četvrtak	Thursday

petak	Friday
subota	Saturday
nedjelja	Sunday

Note:

- **Weekdays are written with lower case letters. They behave as nouns and they have gender, number and case. However, they are rarely used in plural.**

Danas je **subota** – dan za odlazak na pazar. (feminine, sing. nominativ)

U **srijedu** idem u posjetu roditeljima. (feminine, sing. acusative) –intention, planned action

Samir i ja se vidamo svakog utorka. (masculine, singular, genitive +mobile a) – repetitive habit, happens every Tuesday

Petkom idem u madrasu. (masculine, singular, instrumental)- repetitive habit, happens every Friday

Djelovi dana (Parts of day)

zora / svitanje	Ljudi kažu da je zora najljepši deo dana.
jutro	Jutra su hladna u jesen.
ujutro (adv)	Ne volim da ustajem rano ujutro.
prije podne	Rado idem u šetnju/ idem šetati prije podne.
podne	Tačno u podne pravim pauzu za ručak.
poslije podne	Moji stari vole da se odmore poslije podne barem pola sata.
predeveče	Kažu da Englezi vole piti čaj poslije predeče, oko pet sati,
uveče (adv)	Ljudi vole otići u restoran uveče.
veče	Svako veče idem na spavanje u 11 uveče.
zalazak sunca	Zalasci sunca su uvek romantičniji na primorju.
noć	Kad padne noć, sva priroda utihne.
ponoć	Nova godina stiže u ponoć.

Mjeseci u godini -Months

- Months are behaving as nouns and they have a gender, number and a case. They are written with lower case letters.

januar – siječanj
februar-veljača
mart- ožujak
april – travanj
maj – svibanj
jun,i- lipanj
jul,i-srpanj
avgust- kolovoz
septembar- rujan
oktobar- listopad
novembar –studeni
decembar - prosinac

Idem na more **u junu/ lipnju**.

Januar/siječanj je najhladniji mjesec u godini.

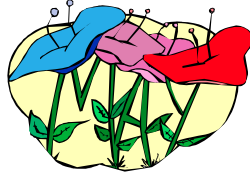
Moj rođendan je **u decembru/prosinu**.

VI Odgovorite na pitanja:

1. Kakvo je vrijeme danas?
2. Koji je danas (datum)?
3. Kakvo je vrijeme u vašoj zemlji?
4. Koliko godišnjih doba imate u...?
5. Kako izgleda zima u Engleskoj?
6. Kada imaš zakazano kod lječnika/doktora?
7. Kakvo vreme vi lično volite i zašto?
8. Kakva je vremenska prognoza za ovu sedmicu?
9. Koji je broj vaše kuće?
10. Kolika je temperature bila juče?
11. Kog datuma imate let za Moskvu?
12. $10+20=$
13. $50+20=$
14. $32+64=$
15. $86-23=$
16. $105-66=$
17. Kada idete u/za Bosnu?
18. Gdje izlaziš petkom?
19. U koje doba dana voliš popiti kahvu/kavu/kafu?
20. Kada ti je rođendan?
21. Koliko je sati?
22. Kada ćemo se opet vidjeti?

VII Opišite vrijeme:

1. U gradovima u proljeće
2. U planinskim predjelima u zimu
3. U ravničarskim selima u jesen
4. U primorskim mjestima u ljeto
5. Koji su zimski mjeseci?
6. Kada (kog datuma) počinje proljeće?
7. U koji dan pada Božić?
8. Koji dan si slobodan sljedeće sedmice?

VIII Doplunite vremensku prognozu:

osam, pljuskovi, oblačno, maglovito, vlažno, tri, blag, umjeren, grmljavinom, dvadeset osam, sunčano, dvanaest, ujutru

_____ će u cijeloj zemlji biti _____, osim na istoku gdje će biti _____ . U toku dana mogući su _____ sa _____ . Vjetar će biti _____ i _____. Najniža dnevna temperatura biće od _____ do _____ stepeni celzijusa. U Sarajevu će biti _____ i _____ vrijeme. Jutarnja temperatura se očekuje oko _____, a najviša oko _____ stepeni. Želimo vam prijatan dan. Do viđenja do sljedećeg dnevnika u podne.

IX Izrazi za učenje i razgovor:

Smrzla sam se.
Skuvao sam se.
Proključao sam. (od vrućine, od besa)
Sledio sam se. (od hladnoće, od straha)
Mokar sam do gole kože.
Preplanula je.
Zubi mi cvokoću od zime (straha)
Pocrveneo je. (od stida, od ljutnje, od sunca, vetra)
Glava u oblacima.
Pocrneo je.

X Razgovarajte o značenjima sljedećih poređenja:

Pokisli smo kao miševi.
Tresem se kao prut.
Snuždio se kao pokisla kokoška.

XI Napišite vremensku prognozu za sutra.

XII Opišite godišnje doba koje najviše volite

Summer

SAMPLE